843 ـ پەرشتىلەر

سۇئال

پەرشتىلەرنىڭ ۋەزىپىسى ، ئالاھىدىلىكى ، شەكلى ۋە كۆچ ـ قۇۋۋىتى ھەققىدە نىمىلەرگە ئىشىنىسىز ؟

تەپسىلى جاۋاپ

مەدھىيە ئاللاھقا بولسۇن .

پەرشتىلەر ھەققىدە ئىشىنىش – ئىيماننىڭ ئالتە تۈۋرىكىنىڭ بىرى ، ياكى ئۇنىڭسىز ئىيمان ئىيمان ئەمەس . كىمكى ئۇلارنىڭ قايسى بىرىگە ئىشەنمەيدىكەن ، ئۇ مۇئمىن ئەمەس ، ئۇلار : ئاللاھ ھەققىدە ، ئۇنىڭ پەرشتىلىرى ، كىتاپلىرى ، ئەلچىلىرى ، كېيىنكى كۈن ھەمدە تەقدىر ھەققىدە ، ئۇنىڭ ياخشىسى ۋە يامىنى ھەر ئىككىلسىنىڭ ئاللاھتىن بولىدىغانلىقى ھەققىدە ئىشىنىش ؛ پەرشتىلەر بولسا بىزنىڭ ئەقلىمىز يەتمەيدىغان كۆرۈنمەس(غەيىپ) دۇنيانىڭ بىرى . ئاللاھ بىزگە ئۇلار ھەققىدە ئۆز كىتابىدا ۋە ئەلچىسى مۇھەممەدنىڭ(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) تىلى بىلەن نۇرغۇن خەۋەرلەرنى بەردى . تۆۋەندە پەرشتىلەر ھەققىدە كەلگەن ئىشەنچىلىك ، توغرا خەۋەرلەرنى بايان قىلىپ ئۆتىمىز ، ئى سۇئال سورىغۇچى قىز! ، ئۈمىدكى ، سىز بۇ ئارقىلىق ياراتقۇچى ئاللاھنىڭ كاتتىلىقىنى ۋە پەرشتىلەر ھەققىدە خەۋەرلەرنى ئىلىپ كەلگەن بۇ دىنىنىڭ كاتتىلىقىنى تونۇپ يەتكەيسىز :

ئۇلار نىمىدىن يارىتىلغان ؟

ئائىشە ئانىمىز دېگەندەك ئۇلار نۇردىن يارىتىلغان ، ئۇ دىدىكى ، پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دېگەن : پەرشتىلەر نۇردىن يارىتىلغان ، جىنلار ئوتتىن يالقۇنىدىن يارىتىلغان ، ئادەم سىلەرگە بايان قىلىپ بەرگەن نەرسىدىن يارىتىلغان . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 2996]

قاچان يارىتىلغان ؟

بىز ئۇلارنىڭ قاچان يارىتىلغانلىقىنى كونكرىت بىلمەيمىز ، چۈنكى ئۇ ھەقتە بايان يوق . بىراق ئۇلارنىڭ ئىنسانلاردىن بۇرۇن يارىتىلغانلىقى ئىنىق ، چۈنكى قۇرئان دەيدۇ : « ظأ ز ؤاقتعدا صةرؤةردعضارعث صةرعشتعلةرضة:مةن يةر يىزعدة خةلعصة (يةنع ظورزنباسار) يارعتعمةن دئدع. » [بەقەرە(ئىنەك) : 30]

ئاللاھنىڭ ئۇلارغا ئىنسان ياراتماقچى ئىكەنلىكىنى ئېيتىشى ئۇلارنىڭ ئاللابۇرۇن مەۋجۇتلىقىنى كۆرسىتىدۇ .

يارىتىلىشتىكى چوڭلۇق :

ئاللاھ دوزاخ پەرشتىلىرى ھەققىدە مۇنداق دەيدۇ : ظع مأمعنلةر! ظأزةثلارنع ۋة بالا ـ حاقاثلارنع ظعنسان ۋة تاشلار يئقعلغذ بولعدعغان، رةھعم قعلمايدعغان قاتتعق قول صةرعشتعلةر مذظةككةل بولغان دوزاختعن ساقلاثلار، ظذ صةرعشتعلةر

اللةنعث بذيرنقعدعن حعقمايدذ، نئمعضة بذيرذلسا شذنع ظعجرا قعلعدذ. [تەھريىم (ھارام قىلىش): 6]

پەرشتىلەرنىڭ ئىچىدە ئەڭ چوڭى جەبرائىل (ئۇنىڭغا ئامانلىق بولسۇن) بولۇپ ، ئۇ تۆۋەندىكى نەقىللەردە تەسۋىرلەنگەن :

ئابدۇللاھ بىن مەسئۇدتىن نەقىل قىلىندىكى : پەيغەمبەر ((ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) جەبرائىلنى ئۆز قىياپىتىدە كۆرگەن بولۇپ ، ئۇنىڭ 600 قانىتى بار ئىكەن ، ھەربىر قانىتى ئۇپۇقنى توسۇۋالغان ، ھەمدە ئۇنىڭ قاناتلىرىدىن ئونچە-مارجان ، ياقۇتلار تۆكۈلۈپ تۇرغانىكەن. ئاللاھ ئۇلارنى نىمىدىگەن بىلمىدۇ –ھە!» [ئۇنى ئىمام ئەھمەد مەسنەد تە نەقىل قىلغان ، ئىبنۇ كەسىر بدايە دە ئۇنىڭ ئىسنادى ياخشى دىگەن ، 147]

ئاللاھ ئەلچىسى جەبرائىلنى تەسۋىرلەپ مۇنداق دىگەن : مەن جەبرائىلنىڭ كۆكتىن چۈشۈاتقانلىقىنى ، ئۇنىڭ يارىتىلىشىتىكى چوڭلۇقى كۆك بىلەن زىمىن ئارىسىنى ئىتنۇالغانلىقىنى كۆردۈم . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 177]

ئەڭ چوڭ پەرشتىلەرنىڭ ئىچىدە ئاللاھنىڭ تەختى(ئەرشى) نى كۆتۈرگۈچىلەرمۇ بار ، ئۇلار تۆۋەندىكى نەقىلدە تەسۋىرلەنگەن :

جابىر بىن ئابدۇللاھتىن نەقىل قىلىندىكى ، پەيغەمبەر(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن)مۇنداق دىگەن : ماڭا ئاللاھنىڭ تەختىنى كۆتۈرگۈچى پەرشتىلەرنىڭ بىرى ھەققىدە ئېغىز ئىچىشىمغا ئىجازەت بىرىلدى . ئۇنىڭ قۇلاق يۇمشىقى بىلەن مۇرىسىنىڭ ئارلىقى 700 يىللىق مۇساپىگە توغرا كىلىدىكەن . [سۈنەنى ئەبۇ داۋۇت ، سۈننەت بۆلۈمى ، جۇھەمىيە بابى]

ئۇلارنىڭ قاناتلىرى بار :

ئاللاھ دەيدۇ : جعمع ھةمدذسانا ظاسمانلارنع ۋة زئمعننع ظأزنةكسعز ياراتقذحع، صةرعشتعلةرنع ظعككع قاناتلعق، ظبح قاناتلعق، تأت قاناتلعق ظةلحعلةر قعلغذحع اللةغا خاستذر! اللة يارعتعشتا خالعغعنعنع زعيادة قعلعدذ، اللة ھةقعقةتةن ھةر نةرسعضة قادعردذر. [فاتىر(ياراتقۇچى) : 1]

ئۇلارنىڭ گۈزەللىگى :

ئاللاھ جەبرائىلنى سۈيەتلەپ مۇنداق دىگەن : ئۇنىڭغا كۆچلۈك پەرشتە تەلىم بەردى . ئۇنىڭ ھۆسۈن-جامالى چىرايلىق بولۇپ يۇقۇرى(ئۇيۇقتا) تۇردى .

[نەجىم(يۇلتۇز) : 5-6]

پەرشتىلەرنىڭ چىرايلىقلىقى كىشىلەرنىڭ كاللىسىغا چىڭ ئورناپ كەتكەچكە ، ئۇلار ھەمىشە چىرايلىق ئادەمنى پەرشتىگە ئوخشىتىدۇ . خۇددى ئاياللارنىڭ يۈسۈف پەيغەمبەر ھەققىدە دىگىنىدەك : «ظذلار يسىفنع كأربص ھاث – تاث بولذص قئلعشتع ۋة ظأزلعرعنعث قوللعرعنع كئسعۇئلعشتع.ظذلار: (بذنداق حعرايلعق ظعنسانىع ياراتقان)الله صاكتذر،بذ ظادةمزات ظةمةس،صةققت بعر ظئسعل صةرعشتعذذر دئيعشتع .»

[يۈسۈف: 31]

پەرشتىلەرنىڭ تەق-تۇرقى ۋە چوڭ-كىچىكلىكتە پەرىقلىق بولۇشى :

پەرشتىلەرنىڭ تەق-تۇرقى ۋە چوڭ-كىچىكلىكى بىرخىل بولماستىن ، بەلكى ئۇلار پەزىلەت جەھەتتە ھەرخىل بولغىنىدەك ھەرخىلدۇر . ۋە شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئەڭ پەزىلەتلىكى بەدر جىڭىگە قاتناشقانلار . مۇئاز بىن رىفائە بىن رافىئ زۇرقي دادسىدىن نەقىل قىلىدىكى ، ئۇنىڭ دادىسى بەدر جىڭىگە قاتناشقان بولۇپ ، ئۇ مۇنداق دىگەن : " جەبرائىل

پەيغەمبەرنىڭ(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) قېشىغا كىلىپ مۇنداق دىدى : سىلەر ئىچىڭلاردىن بەدر جېڭىگە قاتناشقانلارغا قانداق باھا بېرىسىلەر ؟ ئۇ : ئەڭ پەزىلەتلىك مۇسۇلمانلارقاتاردىن ياكى شۇنىڭغا ئوخشايدىغان بىر سۆزنى قىلدى . ئۇ : پەرىشتىلەر ئىچىدىن بەدر جېڭىگە قاتناشقانلارمۇ ھەم شۇنداق . دىدى . [بۇخارىي نەقىل قىلغان ، 3992]

ئۇلار يەمەيدۇ ۋە ئىچمەيدۇ :

ئاللاھنىڭ دوستى ئىبراھىيم بىلەن ئۇنى يوقلاشقا كەلگەن پەرىشتە مېھمانلىرى ئوتتۇرىسىدىكى دىئالوگ بۇنىڭغا دەلىل بولىدۇ ، ئاللاھ دەيدۇ : « شذنعث بعلةن ظذ ظاستا ظاظعلعسعضة حعقعص (صعشذرذلغان) بعر سئمعز موزاينع ظئلعص كعرعص ظذلارنعث ظالدعغا قويذص: يعمةمسعلةر دئدع[26-27] . (ظذلارنعث تاماق يئمعضةنلعكعنع كأربص) دعلعدا ظذلاردعن قورقتع، ظذلار: قورقمعغعن (بعز صةرؤةردعضارعثنعث ظةلحعلعرعمعز) دئدع، ظذلار ظعبراهعمغا بعلعملعك بعر ظوغذل بعلةن خذش خةۋةر بةردع .» [زاربيات(سوربغۇچى شامالار) : 26-28]

يەبىر ئايەتتە : « ظذلارنعث (يةنع صةرعشتعلةرنعث)ظذنعثغا قول ظذزاتمايۇاتقانلعقعنع كأربص،ظذلارنع خوش كأرمعدع،ظذلاردعن قورقذنح ھئس قعلدع،ظذلار: قورقمعغعن(بعز رةببعثنعث صةرعشتعلعرع،تاماق يئمةيمعز)،بعز ھةقعقةتةن لذتنعث قةۋمعنع(ھالاك قعلعش ظنحىن) ظةۋةتعلدذق دئدع . » [ھۇد : 70]

ئۇلار ئاللاھقا ئىبادەت قىلىش ۋە ئۇنى ئەسلەشتىن زىرىكمەيدۇ ، چارچىمايدۇ ؛

ئاللاھ دەيدۇ : ظذلار كئحة – كىندىز تةسبعه ظئيتعدذ، بوشاشمايدذ . [ئەنبيا (پەيغەمبەرلەر) : 20]

صةرؤةردعضارعثنعث دةرضاھعدعكعلةر (يةنع صةرعشتعلةر) كئحة- كىندىز اللةغا تةسبعه ظئيتعص تذرعدذ، ظذلار مالال بولذص قالمايدذ . [فۇسسىلەت: 38]

ئۇلارنىڭ سانى :

پەرىشتىلەر ناھايىتى كۆپ بولۇپ ، ئۇلارنىڭ سانىنى ئاللاھتىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ . پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) يەتتىنچى ئاسماندىكى بەيتۇلمەئمۇرنى تەسۋىرلەپ مۇنداق دىگەن : ئاندىن مەن بەيتۇلمەئمۇرغا ئىلىپ چىقىلدىم . ھەر كۈنى ئۇنى 70 مىڭ پەرىشتە زىيارەت قىلىدۇ ، ئۇلار چىقىپ كەتسە ئۇنىڭغا قايتىپ كەلمەيدۇ ، ئاندىن باشقا بىر گۇرۇپپا (پەرىشتىلەر) كىلىدۇ . [بۇخارىي نەقىل قىلغان ، 3207]

ئابدۇللاھتىن نەقىل قىلىنىدىكى ، ئاللاھ ئەلچىسى (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : ئۇ كۈندە دوزاخ 70 مىڭ ئارغامچا بىلەن سۆرەپ ئەكىلىنىدۇ ، ھەر بىر ئارغامچىنىڭ قېشىدا ئۇنى تارتىدىغان 70مىڭ پەرىشتە بار . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 2842]

ئۇلارنىڭ ئىسىملىرى :

پەرىشتىلەرنىڭ ئىسىملىرى بار ، لىكىن بىز ئۇلارنىڭ پەقەت ئازغىنىسىنىڭ ئىسمىنى بىلىمىز . قۇرئان ۋە ھەدىس تېكىستلىرىدە ئىسمى تىلغا ئىلىنغانلىرىغا تەپسىلي ئىشىنىش كېرەك ، ئۇنداق بولمىسا پەرىشتىلەرگە ئومۇمى ئىشىنىش دائىرىسىدە ئىشىنىش كېرەك ؛ بىز بىلىدىغان پەرىشتىلەرنىڭ ئىسىملىرىدىن :

1-،2- جەبرائىل ۋە مىكائىل :

. ظئيتقعنكع،جعبرعظعلغا دشمةتن بولغان ظادةم(الله غا دشمةندذر),حسنكع ظذ(يةنع جعبرعظعل)الله نعث ظةمرع بعلةتن ظأزعدعن ظعلضعرعكعنع(يةنع ساماؤع كعتابلارنع) تةستعق قعلغذحع، توغرا يول كأرسةتكحع،مأمعنلةرضة بعشارةت بةرضحع قذرظاننع سئنعث قةلبعثضة نازعل قعلدع كعمكع الله نع،الله نعث صةرعشتعلعرعنع،صةيغةمبةرلعرعنع ،جعبرعظعلنع،معكاظعلنع دشمةتن تذتعدعكةتن(الله نع دشمةتن تذتقان بولعدذ)،شبهعسعزكع الله كاصعرلارنع دشمةتن تذتعدذ

[بەقەرە(ئىنەك) : 97-98]

3-ئىسرافىل :

ئەبۇ سەلەمە بىن ئابدۇررەھمان بىن ئەۋف نەقىل قىلىپ مۇنداق دېگەن : " مەن مۇئېمىنلەرنىڭ ئانىسى ئائىشەدىن ئاللاھنىڭ پەيغەمبىرى (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۈنىڭغا بولسۇن) كېچىدە نامازغا تۇرغاندا نامىزىنى نېمە بىلەن باشلايدىغانلىقىنى سورىدىم . ئۇ : " ئۇ كېچىدە نامازغا تۇرغاندا نامىزىنى مۇنۇ سۆزلەر بىلەن باشلايتتى : ئى ئاللاھ ، جەبرائىل ، مىكائىل ۋە ئىسرافىلنىڭ پەرۋەردىگارى ، ئاسمان ۋە زېمىننىڭ ياراتقۇچىسى ، كۆرۈنمىدىغان ۋە كۆرۈنمەس نەرسىلەرنى بىلگۈچى ، بەندىلىرىڭ ئىختىلاپ قىلىشقان نەرسىلەرگە ھۆكۈم چىقىرىسەن . ئىختىلاپ قىلىنغان نەرسىلەر ھەققىدە مېنى توغرىغا يېتەكلىگىن . سەن خالىغان كىشىنى توغرىغا يېتەكلەيسەن . " دېدى . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 270]

4- مالىك :

ئۇ بولسا دوزاخ قاراۋۇلى . ئاللاھ مۇنداق دېگەن : ھەمدە ئۇلار : "ئى مالىك ، پەرۋەردىگارىڭ بىزگە ئۆلۈمنى ھۆكۈم قىلسۇن ." دەپ توۋلايدۇ . [زۇخرۇف (ئالتۇن بىزەكلەر) : 77]

5-، 6- مۇنكەر ۋە نەكىر :

ئەبۇ ھۇرەيرىدىن نەقىل قىلىندىكى ، ئاللاھ ئەلچىسى مۇنداق دېگەن : مېيىت دەپنە قىلىنغاندا ياكى سىلەرنىڭ بىرىڭلار دەپنە قىلىنغاندا ، ئۇنىڭ قېشىغا كۆك-قارا ئىككى پەرىشتە كېلىدۇ . ئۇلارنىڭ بىرى مۇنكەر ، يەنە بىرى نەكىر دېيىلىدۇ . ئۇلار ئۇنىڭدىن : " سەن بۇ كىشى ھەققىدە نېمە دەيتتىڭ ؟ " دەيدۇ . ئۇ نېمىگە كۆنگەن بولسا شۇنى دەيدۇ : " ئۇ بولسا ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى ، گۇۋاھلىق بېرىمەنكى ، بىر ئاللاھتىن باشقا ئىلاھ يوق ، مۇھەممەد ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى . " ئۇلار : " بىز سېنىڭ مۇشۇنداق دەيدىغىنىڭنى بىلەتتۇق ." دەيدۇ . ئاندىن ئۇنىڭ قەبرىسى يەتمىشتە يەتمىش گەز كېڭەيتىلىپ بېرىلىدۇ . ئاندىن ئۇنىڭغا قەبرىسى يورۇتۇلۇپ بېرىلىدۇ . ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭغا : " ئۇخلىغىن! " دەيدۇ . ئۇ : " ئائىلەمگە قايتىپ ئۇلارغا دەيمەن ." دەيدۇ . ئۇلار ئۇنىڭغا : " سەن خۇددى يېڭىدىن تويى بولغان يىگىتنىڭ ئۇخلىغىنىغا ئوخشاش ئاللاھ ئۇنى شۇ ياتقۇسىدىن قوپۇرغىچە ئۆزىنىڭ ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان ئادىمىدىن باشقا بىرى ئويغاتمايدىغان ئۇيقىدا ئۇخلىغىن . " دەيدۇ . ئەگەر ئۇ مۇناپىق بولسا : " كىشىلەرنىڭ دېگىنىنى ئاڭلىدىم-دە مەنمۇ ئۇلارغا ئوخشاش دېدىم ، بىلمەيمەن . " دەيدۇ . ئۇلار : " بىز سېنىڭ مۇشۇنداق دەيدىغىنىڭنى بىلەتتۇق ." دەيدۇ . ئاندىن زېمىنغا : " ئۇنى سىق !" دېيىلىدۇ –دە ئۇ سىقىلىپ قوۋۇرغىلىرى بىر-بىرىگە كىرىشىپ كېتىدۇ . ھەمدە ئۇ تاكى ئاللاھ ئۇنى ئورنىدىن قوپۇرغىچە ئازابلىنىۋېرىدۇ . [تىرمىزي نەقىل قىلغان ، 1071 . ھەمدە ئەبۇ ئەيسا : بۇ غەريب ، ياخشى ھەدىس ، دېگەن . ھەمدە سەھىھ جامىئىدا ياخشى دەپ تۇرگە ئايرىلغان ، 724 .]

7-، 8- ھارۇت ۋە ماروت :

ئاللاه دەيدۇ : بابىلدىكى ئىككى پەرىشته هاروُت ۋه ماروُتقا چۈشۈرۈلگەن نەرسه

[بەقەرە (ئىنەك) : 102]

ۋه باشقىلار ، پەرۋەردىگارىڭنىڭ قوشۇنىنى پەقەت ئۇ ئۆزى بىلىدۇ . بۇ پەقەت ئىنسانلار ئۈچۈن ۋەز-نەسىھەتتۇر .

ئۇلارنىڭ كۈچ-قۇۋۋىتى

پەرىشتىلەر ئاللاه تەرىپىدىن بىرىلگەن زور كۈچ-قۇۋۋەتلەرگه ئىگه . ئۇلاردىن :

ئۇلارنىڭ هەر خىل ئۆزگىرەلىشى :

ئاللاه پەرىشتىلەرگه ئۆز قىياپىتىدىن باشقا قىياپەتلەرگه ئۆزگىرەلىش ئىقتىدارىنى بەرگەن بولۇپ ، ئاللاه جەبرائىلنى ئىنسان قىياپىتىده مەريەمنىڭ قېشىغا ئەۋەتكەن . ئۇ مۇنداق دەيدۇ : ئۇنىڭغا بىز روهىمىزنى(جەبرائىلنى) ئەۋەتتۇق . ئۇ مەريەمگه بىجىرىم ئادەم قىياپىتىده كۆرۈندى . [مەريەم : 17]

ۋه پەرىشتىلەر ئىبراهىيمنىڭ قېشىغا ئادەم قىياپىتىده كەلگەن ، هەمده ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ پەرىشته ئىكەنلىكىنى بىلدۈرمىگۈچه ئۇلارنى تونۇمىغان . ۋه شۇنىڭدەك ، پەرىشتىلەر لۇتنىڭ قېشىغا چىرايلىق يىگىتلەرنىڭ قىياپىتىده كەلگەن . جەبرائىل پەيغەمبەرنىڭ (ئاللاهنىڭ تەرىپلىشى ۋه ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) قېشىغا بىر نەچچه قىياپەتته كەلگەن بولۇپ بەزىده كىلىشكەن ساهابه دىهيه كەلبينىڭ قىياپىتىده كەلسه ، بەزىده كۆچمەن ئەرەپ قىياپىتىده كەلگەن . هەمده ساهابىلەر ئۇنىڭ ئىنسان قىياپىتىنى كۆرگەن . ئىككى سەھىيه تە كەلدىكى ، ئۇمەر بىن خەتتاب مۇنداق دىگەن : " بىر كۈنى بىز پەيغەمبەرنىڭ(ئاللاهنىڭ تەرىپلىشى ۋه ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) قېشىدا ئىدۇق ، ئالدىمىزدا بىر ئاپئاق كىيىملىك ، قاپقارا چاچلىق بىر ئادەم پەيدا بولدى . ئۇنىڭدا هىچبىر سەپەرنىڭ ئالامىتى يوق ئىدى هەمده ئۇنى هىچكىم تونۇمايىتتى . ئۇ كىلىپ پەيغەمبەرنىڭ ئالدىدا ئولتۇردى . ئىككى تىزىنى ئۇنىڭ ئىككى تىزىغا چاپلىدى ، ئىككى قولىنى ئۇنىڭ ئىككى يوتسىغا قويدى . هەمده ئۇ : " ئى مۇهەممەد ، ماڭا ئىسلام توغرىسىدا سۆزلەپ بەرگىن . . . ... " دىدى . " [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 8]

ۋه باشقا نۇرغۇنلىغان هەدىسلەر پەرىشتىلەرنىڭ ئىنسان قىياپىتىگه كىرەلەيدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ . مەسىلەن ، يۇز ئادەم قاتىلى هەدىسىگه ئوخشاش ، ئۇنىڭدا : ئۇلارغا پەرىشته ئىنسان قىياپىتىده كەلدى . دەپ بار . ۋه قارغۇ ، تاز ۋه بەرەس هەدىسى .

ئۇلارنىڭ سۈرئىتى :

بۈگۈنكى كۈنده ئىنسانلارغا مەلۇم بولغان ئەڭ تىز سۈرئەت بولسا نۇرنىڭ سۈرئىتى . پەرىشتىلەرنىڭ سۈرئىتى بۇ سۈرئەتتىن كۆپ ئۈستۈن تۇرىدۇ . سۇئال سورىغۇچى پەيغەمبەردىن سۇئال سوراشنى ئاخىرلاشتۇرماي تۇرۇپلا ، جەبرائىل ئاللاهتىن جاۋابىنى ئەكىلىپ بولاتتى .

ئۇلارنىڭ ۋەزىپىلىرى :

پەرىشتىلەرنىڭ ئىچىده ئاللاهتىن ئۇنىڭ ئەلچىلىرىگه ۋەهىي يەتكۈزۈشكه مەسئۇللىرى بار . ۋه ئۇ بولسا ئىشەنچىلىك روھ جەبرائىل (ئۇنىڭغا ئامانلىق بولسۇن) . ئاللاه مۇنداق دىگەن : كىمكى جەبرائىلغا دۈشمەنلىك قىلسا ، چۈنكى ئۇ قەلبىڭگه ئۇنى(ۋەهىينى) ئىلىپ چۈشتى . [بەقەرە(ئىنەك) : 97]

ئىشەنچىلىك روھ سىنىڭ ئاگاهلاندۇرغۇچىلاردىن بولۇشۇڭ ئۈچۈن قەلبىڭگه ئۇنى چۈشۈردى . [شۇئەرا(شائىرلار) : 193-

[194

ئۇلاردىن يامغۇرغا ۋە ئۇنى ئاللاھ خالىغان تەرەپكە باشلاشقا مەسئۇللىرى بار . ۋە ئۇ بولسا مىكائىل (ئۇنىڭغا ئامانلىق بولسۇن) دۇر . ئۇنىڭ ياردەمچىلىرى بولۇپ ئاللاھنىڭ بۇيرۇقى بىلەن ئۇ ئۇلارغا نىمە دىسە شۇنى قىلىدۇ . شاماللارنى ۋە بۇلۇتلارنى ئاللاھنىڭ خالىغىنىدەك باشقۇرىدۇ .

ئۇلاردىن سۇر(كاناي) چىلىشقا مەسئۇللىرى بار ، قىيامەت قايىم بولغاندا ئۇنى ئىسرافىل چالىدۇ .

ئۇلاردىن جانلارنى ئىلىشقا مەسئۇللىرى بار . ۋە ئۇ بولسا ئۆلۈم پەرىشتىسى ۋە ئۇنىڭ ياردەمچىلىرى . ئاللاھ مۇنداق دىگەن : ئېيىتقىنكى ، جىنىڭلارنى سىلەرگە مەسئۇل قىلىنغان ئۆلۈم پەرىشتىسى ئالىدۇ . ئاندىن پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ دەرگاھىغا قايتۇرلىسىلەر . [سەجدە : 11] سەھىيھ ھەدىيستە ئۇنىڭ ئىسمىنىڭ ئەزرائىل ئىكەنلىكى ئىسپاتلانمىغان .

ئۇلاردىن بەندىنى ھايات داۋامىدا ئۆيىدە ، سەپەردە ، ئۇخلىغاندا ۋە ئويغاق ھالەتتە ۋە ھەممە ھالەتلىرىدە قوغداشقا مەسئۇللىرى بار . ئۇلار بولسا ئاللاھ ئۇلار ھەققىدە ئېيىتقان نۆۋەتچى پەرىشتىلەر : « سعلةرنعث ظعحعثلاردعن يوشذرذن سأز قعلغان،ظاشكارا سأز قعلغان،كئحعسع يوشذرذنغان،كىندىزع ظاشكارا يىرضةنلةرنعث ھةممعسع(الله ظىحىن ظئيتقاندا) ظوخشاشتذر(يةنع الله ھةممعنع بعلعص تذرعدذ)10. ھةربعر ظادةمنعث ظالدع-كةينعدة الله نعث ظةمرع بويعحة ظذنع قوغدايدعغان نأؤةتحع صةرعشتعلةر بار.ھةر قانداق بعر قةؤم ظأزعنعث ظةھؤالعنع ظأزضةرتمعضعحة(يةنع الله نعث بةرضةن نئمةتلعرعضة تذزكورلذق قعلعص ضذناھلارغا حأممعضعحة)الله ظذلارنعث ظةھؤالعنع ظأزضةرتمةيدذ(يةنع الله ظذلارغا بةرضةن نئمةت،خاتعرجةملعك ؤة ظعززةت- ھىرمةتنع ظئلعص تاشلعمايدذ)،الله بعرةر قةؤمنع ھالاك قعلماقحع(ياكع ظازابلعماقحع)بولسا،ظذنعثغا قارشع تذرغعلع بولمايدذ،ظذلارغا ظازابنع دةصظع قعلعدعغان الله دعن باشقا ظعضعمذ بولمايدذ . » [رەئىد : 10-11]

ئۇلاردىن بەندىلەرنىڭ ياخشى ياكى ناچار ئىش-ئەمەللىرىنى خاتىرلەشكە مەسئۇللىرى بار بولۇپ ، ئۇلار ھۆرمەتلىك پۈتۈكچىلەردۇر . ئۇلار مۇنۇ ئايەتلەردە كۆرسىتىلگەن : ئۇ سىلەرگە ساقلىغۇچىلارنى (قىلغان-ئەتكەننى خاتىرلىگۈچىلەرنى) ئەۋەتىدۇ . [ئەنئام (چاھارپايلار) : 61]

ظذلار ضذمان قعلامدذكع، بعز ظذلارنعث سعرلعرعنع ؤة صعحعرلاشقانلعقلعرعنع ظاثلعمايمعز، ھةرضعز ظذنداق ظةمةس (ظذنع ظاثلاص تذرعمعز)، بعزنعث ظةلحعلعرعمعز (يةنع صةرعشتعلعرعمعز) ظذلارنعث ظالدعدا (ظذلارنعث ظةمةللعرعنع) يئزعص تذرعدذ .

[زۇخرۇف(ئالتۇن بىزەكلەر): 80]

ظعنساننعث ظوث تةرعصعدة ؤة سول تةرعصعدة ظولتذرذص خاتعرعلةيدعغان ظعككع صةرعشتة بار، (ظعنساننعث سأز-ھةرعكعتع خاتعرعلعنعؤاتقان) ؤاقعتتا، ظذ قانداق بعر سأزنع قعلمعسذن، ظذنعث ظالدعدا ھامان صةرعشتة ھازعر بولذص، كأزعتعص تذرعدذ .

[قاف : 17-18]

ھالبۇكى ، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلەردە كۆزەتكۈچى پەرىشتىلەر بار . ئۇلار ھۆرمەتلىك پۈتۈكچىلەردۇر ، [ئىنفىتار (يېرىلىش) :

[11-10

ئۇلاردىن قەبرىدىكى كىشىلەرنى سىناشقا مەسئۇللىرى بار . ئۇلار بولسا مۇنكەر ۋە نەكىر . ئەبۇ ھۇرەيرىدىن نەقىل قىلىنىدىكى ، پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپىلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : ميىت دەپنە قىلىنغاندا ياكى سىلەرنىڭ بىرىڭلار دەپنە قىلىنغاندا ، ئۇنىڭ قېشىغا كۆك-قارا ئىككى پەرىشتە كىلىدۇ . ئۇلارنىڭ بىرى مۇنكەر ، يەنە بىرى نەكىر دىيىلىدۇ . ئۇلار ئۇنىڭدىن : " سەن بۇ كىشى ھەققىدە نىمە دەيىتتىڭ ؟ " دەيدۇ . (بۇ ھەدىيس بايام تولۇق بايان قىلىندى .)

ئۇلارنىڭ بەزىلىرى جەننەت قاراۋۇللىرى . ئاللاھ مۇنداق دىگەن : « صەرۋەتەردعضارعغا تەقۋادارلىق قەلغانلار جەننەتكە توص- توص بولغان ھالدا ماڭدۇرلىدۇ، ھالبۇكى، ظۇلار جەننەتكە ئېتىمىس كەلىشەن خالىغان ظۇنىڭ دەرۋازىلىرى ظۇئىچىلىپ بولغان بولىدۇ، جەننەت قاراۋۇللىرى ظۇلارغا: سەلامىتسىلەر بولسۇن، سىلەر (ضۇنداھلارنىڭ كىرگىنىگە) صاك بولدۇڭلار، جەننەتكە كىرىڭلار، (ظۇنىڭدا) مەڭگۈ قالىسىلەر دەيدۇ . »

[زۇمەر(ئادەم توپى): 73]

ئۇلارنىڭ بەزىلىرى دوزاخ قاراۋۇللىرى. ۋە ئۇلار بولسا زەبانىيەلەر ھەمدە ئۇلارنىڭ كاتتىلىرى 19 بولۇپ ئۇلارنىڭ باشلىقى مالىك (ئۇنىڭغا ئامانلىق بولسۇن) . ئاللاھ مۇنداق دىگەن : « كاپىرلار جەھەننەمگە تونۇرۇلىدۇ- تونۇرۇلۇپ بولۇنغاندا، ظۇلار جەھەننەمنىڭ دەرۋازىلىرى ظۇئىچىلىدۇ، جەھەننەم قاراۋۇللىرى ظۇلارغا: ساڭا پەيغەمبەرلەر كەلمىگەنمىدى؟ دەيدۇ. ظۇلار: شۇنداق (پەيغەمبەرلەر كەلگەن، بەزىسى ظاپىرلارنى ئاگاھلاندۇرغان)، لىكىن ظازابقا ھۆكۈم (كىڭرىگۈ ۋە قەلبىگە ئېسىلغان) كاپىرلارغا تېگىشلىك بولدى دەيدۇ . » [زۇمەر(ئادەم توپى) : 71]

ئۇ ئۆزىنىڭ سورۇنداشلىرىنى چاقىرسۇن . بىز زەبانىيەلەرنى(ئازاپ پەرىشتىلىرىنى) چاقىرىمىز . [ئەلەق (لەختە قان) : 17-18]

. سەقەرنىڭ ئىمىلىكىگە قانداق بەلگىلەيسەن؟[27] ظۇ ھېچ نەرسىنى قالدۇرمايدۇ، قويمايدۇ (بەلكى كۆيدۈرۈپ تاشلايدۇ)[28] . ظۇ (ھوتلۇقدىكى) ئىنسانلارنىڭ (كۆزلىرىگە يېراق مۇساسىلەردىكى) كۆرۈنۈپ تۇرىدۇ[29] . ظۇنىڭغا 19 سەرىشتە مۇقەررەر[30] . بىز دوزاخ مۇقەددەسلىكىنى قوغدىغۇچى قىلدۇق، بىز ظۇلارنىڭ سانىنى بەلگە قىلىشىمىزنى كاپىرلارنىڭ ئىشەنچىسى، تاكى ئەھلى كىتاب (ظۆزلىرىنىڭ ساقلىغۇچى كىتابلىرىدىكىگە بۇ سانىنىڭ كۆرۈپ قۇرۇنىڭ ھەق ئىكەنلىكىگە) ئىمان ئېيتقاي، مۆمىنلەرنىڭ (ىېتىقادىغا) ئىمانلىرى بەرگەن ئۆزگىرىشى

ظىشەنمەسلىكلىرىدىن ۋە ظەھلى كىتابنىڭ قۇرۇلۇرلىرىنىڭ تەۋرات، ظىنجىلدىكى ئۆزگەرتىلىشى ظۇنىڭغا ئىشەنمەسلىكى ظۇئىتراس قىلغانلىقىدىن) ظىمانى كىچىيىدۇ. . ..

[مۇدەسسىر(كىيىمگە چۆمكىلىۋالغۇچى): 27-30]

« ظۇلار (يەنى كۇففارلار): ظى مالىك! سەرۋەتەردعضارىنىڭ بىزىنى ظۆلتۈرۈشىگە ھۆكۈم قىلسۇن دەپ تۇۋلايدۇ. مالىك: سىلەر ظازابتا ھۇقۇم قالىسىلەر دەيدۇ . »

[زۇخرۇف(ئالتۇن بىزەكلەر) : 77]

ۋە ئۇلارنىڭ بەزىلىرى بالاياتقۇدىكى مەنىگە مەسئۇل . ئىبنۇ مەسئۇدنىڭ مۇنداق دېگەن : " راستىمەنلىكى ئىسپاتلانغان ئاللاھ ئەلچىسى (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) بىزگە مۇنداق سۆزلەپ بەردى : سىلەرنىڭ ھەربىرىڭلارنىڭ يارىتىلىش يولى – ئۇ مەنى سۇيۇقلىقى ھالەتتە ئانسىنىڭ بالاياتقۇسىدا 40كۈن يىغىلىپ تۇرىدۇ . ئاندىن يەنە ئوخشاش مۇددەتتە ئۇيۇل قان ھالەتتە تۇرىدۇ . ئاندىن يەنە ئوخشاش مۇددەتتە بىر پارچە گۆش ھالەتتە تۇرىدۇ . ئاندىن بىر پەرىشتە ئەۋەتىلىدۇ . ئۇ (ھامىلىگە) روھنى پۈۋلەيدۇ ۋە تۆت بۇيرۇقتا مەسئۇل بولىدۇ : ئۇنىڭ رىزقىنى ، ئۆمرىنى ، ئىش-ئەمىلىنى ۋە ئۇنىڭ بەختلىك ياكى بەختسىز بولىدىغانلىقىنى پۈتۈش . ئۇنىڭدىن بۆلەك ئىلاھ يوق ئاللاھ بىلەن قەسەمكى ، سىلەرنىڭ بىرىڭلار جەننەت ئەھلىنىڭ ئىش-ئەمىلىنى قىلىدۇ . تاكى ئۇنىڭغا كىرىشكە بىر گەز قالغاندا ، ئۇنىڭغا پۈتۈلگەن نەرسە غالىپ كېلىپ ، دوزاخ ئەھلىنىڭ ئىش-ئەمىلىنى قىلىدۇ-دە ، ئۇ دوزاخقا كىرىدۇ . ھەمدە سىلەرنىڭ بىرىڭلار دوزاخ ئەھلىنىڭ ئىش-ئەمىلىنى قىلىدۇ . تاكى ئۇنىڭغا كىرىشكە بىر گەز قالغاندا ، ئۇنىڭغا پۈتۈلگەن نەرسە غالىپ كېلىپ ، جەننەت ئەھلىنىڭ ئىش-ئەمىلىنى قىلىدۇ-دە ،ئۇ جەننەتكە كىرىدۇ . [بۇخارىي (3208)، مۇسلىم(2643) نەقىل قىلغان]

ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئەرشنى كۆتۈرگۈچىلەر . ئاللاھ ئۇلار ھەققىدە مۇنداق دېگەن : « ظەرشنع كأتىربص تذرغان ۋة ظەرشنعت حأرعسعدعكع صەرعشتعلەر صەرۇۋەردعضارعغا تەسبعه ظئيتعدذ، ھەمدع ظئيتعدذ، ظذنعثغا ظعمان ظئيتعدذ، مأمعنلەرضة مەغصعرەت تعلەيدذ. (ظذلار ظئيتعدذ) صەرۇۋەردعضارعمعز! سئنعث رەھمعتعث ۋة ظعلمعث ھەممة نەترسعنع ظأز ظعحعضة ظالعدذ، تەۋبة قعلغانلارغا ۋة سئنعث يولذثغا ظەضەشكەنلەرضة مەغصعرەت قعلغعن، ظذلارنع دوزاخ ظازابعدعن ساقلعغعن .

[غافىر(كەچۈرگۈچى) : 7]

ئۇلارنىڭ بەزىلىرى زىكرى(ئاللاھنى ئەسلەش) سورۇنلىرىنى ئىزدەپ ، زېمىندا ساياھەت قىلغۇچىلار . ئەبۇ ھۇرەيرىدىن نەقىل قىلىندىكى ، ئاللاھ ئەلچىسى (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دېگەن :« ئاللاھنىڭ يەرشتىلىرى بار . ئۇلار زىكرى ئەھلىنى ئىزدەپ ، يوللارنى ئايلىنىپ يۈرىدۇ . ئۇلار ئاللاھنى تىلغا ئىلىۋاتقان كىشىلەرنى تاپقاندا ، ئۇلار باشقىلىرىنى چاقىرىپ : " سىلەر ئىچىرقاپ كەتكەن نەرسەڭلەرگە كىلىڭلار ! " دەيدۇ . ھەمدە ئۇلار قاناتلىرىنى دۇنيا ئاسمىنىغا كەرگەن ھالدا ئۇلارنى ئورىۋالىدۇ . پەرۋەردىگارى ئۇلاردىن ياخشىراق بىلىدىغان تۇرۇپ ، ئۇلاردىن سورايدۇ : بەندىلىرىم نىمە دەۋاتىدۇ ؟ ئۇلار : " ئۇلار سېنى (شېرىك، ئەيىپتىن) پاك دەۋاتىدۇ ، سېنى ئۇلۇغلاۋاتىدۇ ، سېنى مەدھىيلەۋاتىدۇ ھەمدە سېنى مۇقەددەس دەۋاتىدۇ . ئۇ : ئۇلار مېنى كۆرۈپ باققانمۇ ؟ دەپ سورايدۇ . ئۇلار : " ياق ! ، ئاللاھ بىلەن قەسەمكى ، ئۇلار سېنى كۆرۈپ باقمىغان . " دەيدۇ . ئۇ : ئەگەر ئۇلار مېنى كۆرگەن بولسا قانداق بولاتتى ؟ دەپ سورايدۇ . ئۇلار : " ئۇلار سېنى كۆرگەن بولسا ، ئىبادەت قىلىشتا ، ۋە سېنى مەدھىيلەشتە تېخىمۇ قىزغىن ۋە قاتتىق بولغان بولاتتى ." دەيدۇ . ئۇ : ئۇلار مېنىڭدىن نېمىنى سوراۋاتىدۇ ؟ دەيدۇ . ئۇلار : " ئۇلار سېنىڭدىن جەننەتنى سوراۋاتىدۇ ." دەيدۇ . ئۇ : ئۇلار ئۇنى كۆرگەنمۇ ؟ دەيدۇ . ئۇلار : " ياق! ،ئاللاھ بىلەن قەسەمكى ، ئى پەرۋەردىگار ، ئۇلار ئۇنى كۆرمىگەن . " دەيدۇ . ئۇ : ئەگەر ئۇلار ئۇنى كۆرگەن بولسا قانداق بولاتتى . دەيدۇ . ئۇلار : " ئەگەر ئۇلار ئۇنى كۆرگەن بولسا ، ئۇنىڭغا تېخىمۇ ھىرسمەن بولاتتى ، ئۇنى تېخىمۇ قاتتىق تەلەپ

قىلاتتى ۋە ئۇنىڭغا تولىمۇ قىزىققان بولاتتى . " دەيدۇ . ئۇ : ئۇلار نىمىدىن پاناھلىق تىلەۋاتىدۇ ؟ دەيدۇ . ئۇلار : " دوزاختىن . " دەيدۇ . ئۇ : ئۇلار ئۇنى كۆرگەنمۇ ؟ دەيدۇ . ئۇلار : " ياق! ،ئاللاھ بىلەن قەسەمكى ، ئى پەرۋەردىگار ، ئۇلار ئۇنى كۆرمىگەن . " دەيدۇ . ئۇ : ئەگەر ئۇلار ئۇنى كۆرگەن بولسا قانداق بولاتتى . دەيدۇ . ئۇلار : " ئەگەر ئۇلار ئۇنى كۆرگەن بولسا ، ئۇنىڭدىن قاتتىق قاچقان ، ۋە ئۇنىڭدىن قاتتىق قورققان بولاتتى . " دەيدۇ . ئۇ : مىنىڭ گۈۋاھچىلىرىم بولۇڭلاركى ، مەن ئۇلارنى كەچۈرۈەتتىم . پەرىشتىلەرنىڭ بىرى :" پالانى كىشى ئەمەلىيەتتە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئەمەس ئىدى . ئۇ بۇ سورۇنغا باشقا سەۋەبلەر بىلەن كىلىپ قالغان . " دەيدۇ . ئۇ : ئۇلار بولسا سورۇنداش . ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى چىقىرۇتىلمەيدۇ . دەيدۇ . » [بۇخارىي نەقىل قىلغان ، 6408]

ئۇلارنىڭ بەزىلىرى تاغلارغا مەسئۇل . ئائىشەدىن نەقىل قىلىندىكى ، ئۇ پەيغەمبەرگە(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) : " سىزنىڭ بىشىڭىزغا ئۇھۇد كۈنىدىنمۇ ئىغىرراق بىر كۈن كەلگەنمۇ ؟ "دىدى . ئۇ : « مەن خەلقىڭنىڭ قولىدا ئازاپ تارتتىم . مەن تارتقان ئەڭ ئىغىر ئازاپ بولسا ئەقەبە كۈنىدىكى ئۆچرىغان ئازاپ . ئۇ چاغدا مەن ئىبنۇ ئابدۇ يالەيل بىن ئابدۇ كۇلالنى ئىسلامغا دەۋەت قىلىشقا باردىم . ئۇ مەن كۆتكەن نەرسىگە ئاۋاز قوشمىدى . شۇنىڭ بىلەن مەن قايغۇرغان ، ۋە ئۆزۈمنىڭ قەيەرگە كىتىۋاتقانلىقىمنى بىلمىگەن ھالدا ئايرىلدىم . مەن تاكى قەرنىس سەئالىبتا ئىكەنلىكىمنى بىلگۈچە ئەسلىگە كىلەلمىدىم . مەن بىشىمنى كۆتۈرسەم ، بىر بۇلۇت ماڭا سايە تاشلاپ تۇرۇپتۇ –دە قارسام ، ئۇنىڭدا جەبرائىل تۇرۇپتۇ . شۇنىڭ بىلەن ئۇ مىنى چاقىردى ۋە : " ئاللاھ خەلقىڭنىڭ نىمە دېگەنلىكىنى ، ۋە ئۇلارنىڭ ساڭا قانداق جاۋاپ بەرگەنلىكىنى ئاڭلىدى .ھەمدە ئۇ تاغلار پەرىشتىسىنى ئەۋەتتى. شۇڭا سەن ئۇلارغا قارىتا نىمە قىلىشنى خالىساڭ ، ئۇنىڭغا دىسەڭ بولىدۇ . " دىدى . تاغلار پەرىشتىسى مىنى چاقىردى ۋە سالام قىلدى . ئاندىن : " ئى مۇھەممەد ، مىنى نىمە قىلدۇرۇشنى خالىساڭ ، ماڭا دېگىن . ئەگەر سەن خالىساڭ ، ئۇلارنى ئىككى تاغ ئارىسىغا ئىلىپ مىجىۋېتىمەن . " دىدى . پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىدى: مىنىڭ بارلىق ئۈمۈدۈم شۇكى ، ئاللاھ ئۇلارنىڭ پۇشتىدىن ئاللاھقىلا ئىبادەت قىلىدىغان ، ئۇنىڭغا ھېچنىمىنى شېرىك قىلمايدىغان كىشىلەرنى چىقارغاي . [بۇخارىي نەقىل قىلغان ، 3231]

ئۇلارنىڭ بەزىلىرى دائىملىق زىيارەت قىلىنىدىغان ئۆي بەيتۇل مەئبۇرنىڭ زىيارەتچىلىرى . پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) ئۇزۇن ئىسراۋە مىئراج ھەدىسىدە دېگەندەك : شۇنىڭ بىلەن بەيتۇل مەئبۇرغا ئىلىپ چىقىلدىم–دە ، جەبرائىلدىن سورۇدۇم ، ئۇ : " بۇ بەيتۇل مەئبۇر بولۇپ ، ئۇنىڭغا ھەر كۈنى 70 مىڭ پەرىشتە زىيارەت قىلىپ قايتىدۇ . ئۇلار بىر چىقسا ، قايتا كىرمەيدۇ . ئاندىن يەنە باشقا بىر گۇرۇپپا پەرىشتە كىلىدۇ .

ئۇلارنىڭ بەزىلىرى سەپ بولۇپ تۇرىدىغان پەرىشتىلەر بولۇپ ، ئۇلار ھەرگىز چارچاپ قالمايدۇ ، ئۆرە تۇرغانلىرى ئولتۇرمايدۇ ، تازىم ۋە سەجدە قىلىپ تۇرغانلار بىشىنى كۆتۈرمەيدۇ . ئەبۇ زەردىن نەقىل قىلىندىكى ، پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دېگەن : مەن سىلەر كۆرمەيدىغان نەرسىنى كۆرىمەن ، سىلەر ئاڭلىمايدىغان نەرسىنى ئاڭلايمەن . ئاسمان ئاھ ئۇرغاندەك ئاۋاز چىقىرىدۇ . ئۇنىڭ شۇنداق ھەققى بار (ياكى ھەيران قالارلىق ئەمەس) . چۈنكى ، ئۇنىڭدا ھەر تۆت بارماق ئارلىقتا بىر پەرىشتە بار بولۇپ ، ئۇلار ئۇلار پىشانىسىنى قويۇپ سەجدە قىلغان ھالەتتە تۇرىدۇ . ئاللاھ بىلەن قەسەمكى ، ئەگەر سىلەر مەن بىلگەننى بىلگەن بولساڭلار ، ئەلۋەتتە ئاز كۈلەتتىڭلار ، كۆپ يىغلايتتىڭلار . ھەمدە

ئاياللىرىڭلار بىلەن كۆرۈشلەردە ئاز ھوزۇرلىناتتىڭلار ۋە ئاللاھقا يىلىنغان ھالدا كوچىغا چىقاتتىڭلار . [سۈنەن تىرمىزي ، 2312]

بۇ ، ئاللاھنىڭ ئىسىل پەرىشتىلىرى ھەققىدىكى ئىسلام تەلىماتىنىڭ خۇلاسىسى .

ئاللاھتىن بىزنى ئۇلار ھەققىدە ئىشىنىدىغان ، ئۇلارنى سۆيىدىغانلاردىن قىلىشىنى سورايمىز . ھەمدە ئاللاھ پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەدنى تەرىپلىسۇن .